

SPIS TREŚCI

BIOGRAMY I WSPOMNIENIA

Magdalena Danielewiczowa: Profesor Andrzej Bogusławski (1931–2026) 7

Andrzej Bogusławski, *Krzysztof Dyrda*: O wypowiedziach kocytacyjnych.
Ich przeważająca produktywność/niesynonimiczność w wypadku zrozumiałych
wypowiedzi rozbieżnych 11

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

Kamil Pawlicki: Recepcja prawa Wintera w językoznawstwie bałtostowiańskim
i indoeuropejskim 14

Anetta Gajda: Leksyka wartościująca i emocjonalna jako narzędzie krytyki w tekstach
popularnonaukowych na przykładzie polemiki wokół psychologii pozytywnej 39

Włodzimierz Wysoczański: Gospodarz, gospodyni, gospodarowanie, gospodarstwo
w gwarach polskich 56

Renata Cuprych: Czas jako wartość – różnice pokoleniowe w postrzeganiu jego upływu
i trwania (na przykładzie wypowiedzi osób przed 30. rokiem i po 60. roku życia) 72

Daria Ławrynow: Kreowanie językowego obrazu Ukrainy w wybranych radzieckich
tekstach propagandowych (po 1945 r.) i oficjalnych rosyjskich materiałach
rządowych (2021–2022 r.) 88

Anna Falana-Jafra: Składanie fałszywych zeznań jako akt mowy i przestępstwo językowe.
Analiza jurslingwistyczna 100

SPRAWOZDANIA, UWAGI, POLEMIKI

Justyna Garczyńska: Sprawozdanie z debaty *Gwary w Polsce – żywe dziedzictwo*
czy język dziadków? 112

CONTENTS

BIOGRAPHICAL NOTES AND REMINISCENCES

Magdalena Danielewiczowa: Professor Andrzej Bogusławski (1931–2026) 7

Andrzej Bogusławski, *Krzysztof Dyrda*: On co-citational utterances:
Their prevalent productivity/non-synonymicity in the case of understandable
non-convergent utterances 11

PAPERS AND DISSERTATIONS

Kamil Pawlicki: The reception of Winter's law in Balto-Slavic and Indo-European
linguistics 14

Anetta Gajda: Evaluative and emotional vocabulary as a tool of criticism
in popular-science texts: The case of the debate on positive psychology 39

Włodzimierz Wysoczański: The homestead master, the homestead mistress,
farm management, the homestead in the light of Polish dialects 56

Renata Cuprych: Time as a value: Generational differences in the perception
of the passage of time and duration (based on statements of people
under 30 and over 60) 72

Daria Ławrynow: Creating a linguistic representation of Ukraine in selected Soviet
propaganda text (after 1945) and in official Russian government sources
(2021–2022) 88

Anna Falana-Jafra: False testimony as a speech act and a linguistic crime:
A jurilinguistic analysis 100

REPORTS, COMMENTS, POLEMICS

Justyna Garczyńska: Report from the debate *Gwary w Polsce – żywe dziedzictwo
czy język dziadków?* (Regional dialects in Poland – Enduring legacy
or the grandparents' language?) 112

W ZESZYCIE

Od wystąpienia Wernera Wintera w roku 1976 na konferencji w Ustroniu, na której przedstawił tezę, że samogłoski słowiańskie i bałtyckie wzdłużały się przed spółgłoskami zwartymi dźwięcznymi nieprzydechowymi, minęło pół wieku. Twierdzenie nazwane „prawem Wintera” wywołało gorące dyskusje i wciąż trwają spory co do jego szczegółów.

Obecność sądów wartościujących w tekstach naukowych nadal jest kwestią nierozstrzygniętą, wymagającą dalszych, szczegółowych badań empirycznych. Jeszcze w XX wieku dominował pogląd, iż teksty naukowe winny dostarczać możliwie najbardziej obiektywnych informacji, przy czym ich przekaz powinien mieć charakter neutralny i bezosobowy, co w konsekwencji oznacza unikanie elementów oceniających i wartościujących

Dociekania semantyczno-leksykalne, uwzględniające różne parametry poszczególnych dezygnatów (stan posiadania, wielkość i jakość), pozwalają na wielostronne przedstawienie gospodarstwa, osób je prowadzących (gospodarza i gospodyni) oraz prowadzenia gospodarstwa (gospodarowania).

W badaniach nad postrzeganiem czasu odpowiednie i wartościowe są metody językoznawcze oparte na analizie metafor i semantyki kognitywnej. Ujawniają nieświadome schematy poznawcze, które trudno uchwycić w badaniach deklaratywnych. Pozwalają porównać różne grupy wiekowe na poziomie językowego obrazu świata.

Mechanizmy kreowania językowego obrazu Ukrainy w wybranych radzieckich i rosyjskich tekstach propagandowych mogą stać się przyczynkiem do szerszej dyskusji o roli manipulacji językowej w wojnie kognitywnej i polityce międzynarodowej.

Składanie fałszywych zeznań jest w perspektywie jurslingwistycznej szczególnym typem przestępczego aktu mowy. Przestępstwa językowe nie zostały wprost wyodrębnione przez prawodawcę spośród innych typów przestępstw – ulokowano je w różnych rozdziałach części szczególnej Kodeksu karnego.

Słowa kluczowe: prawo Wintera – recepcja – języki bałtosłowiańskie – język praindoeuropejski – polemika naukowa – psychologia pozytywna – wartościowanie – styl (dyskurs) popularnonaukowy – język polski – gwary – nazewnictwo – gospodarz – gospodyni – gospodarowanie – gospodarstwo – czas – osoby młode – osoby starsze – subiektywne postrzeganie czasu – propaganda – wojna kognitywna – językowy obraz – rosyjska inwazja na Ukrainę – fałszywe zeznania – jurslingwistyka – przestępstwo językowe – akty mowy – prawo karne.